

Holdninger til bruk av digitale verktøy i barnehagen

På hvilken måte har personalets holdninger betydning for bruk av digitale verktøy i barnehagen?

Martin Lia Løberg

[kandidatnummer: 445]

Bacheloroppgave

[BDBAC4900]

Trondheim, April 2021

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Forord

Denne bacheloroppgaven er det siste kapittelet i fullførelse av utdanningen min som barnehagelærer ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning. Prosessen opp mot en fullført bacheloroppgave har vært lang og bestått av mange utfordringer. Likevel har prosessen også vært givende og spennende med tanke på alt jeg har lært på veien. Ved å skrive denne oppgaven har jeg fått muligheten til å fordype meg i et tema jeg hadde ønske om å lære mer om før jeg beveger meg ut i arbeidslivet, og som det høyst sannsynlig bare vil bli mer fokus på i årene fremover.

Mange timer er blitt viet til å ferdigstille denne oppgaven og det å ha vært i full jobb samtidig som jeg har skrevet bacheloroppgaven har vært spesielt krevende. Det har i tiden før jul blitt sene kvelder hvor jeg har lest meg opp på teori og intervjuteknikk, før det på nyåret var metode og dataanalyse i fokus. De siste månedene er det skrivearbeidet som har vært mest krevende. Prosessen har vært utfordrende, men jeg sitter nå igjen med en enorm mestringsfølelse. Jeg er sikker på at jeg vil ta med meg det jeg har lært inn i det neste kapittelet av livet mitt som barnehagelærer.

Gjennom prosessen har det vært flere viktige støttespillere som jeg nå ønsker å takke. Først og fremst er jeg takknemlig for alt jeg har lært og alle ressurser Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning har gjort tilgjengelige for meg de siste fire årene. Jeg vil gjerne takke mine to veiledere, Gro Anita Kamsvåg og Atle Krogstad som har hjulpet meg inn på rett spor og gitt meg svært nyttige tilbakemeldinger i alle steg av prosessen. Jeg vil også takke mine to informanter som har tatt seg tid til å dele deres tanker og erfaringer i forbindelse med utformingen av denne oppgaven. En spesiell takk rettes også til min kone, Susanne Lia Løberg, for hennes støtte, tålmodighet og hjelp på veien mot en fullført bacheloroppgave. Til slutt ønsker jeg også å takke familie og venner for råd og støtte i prosessen.

Sammendrag

Norge er ett av de landene i verden som er mest digitalisert, og store andeler av Norges befolkning bruker internett. Bruken av digitale verktøy i barnehagen er nå også forankret i rammeplanen, noe som legger føringer om at dette er noe barnehagene skal benytte seg av. Den eksisterende forskningen på området er sprikende og det finnes mange synspunkter rundt det å bringe digitale verktøy inn i barnehagen. Dette bakteppet har ført frem til problemstillingen «*På hvilken måte har personalets holdninger betydning for bruk av digitale verktøy i barnehagen?*», og det er denne problemstillingen som er blitt besvart i denne oppgaven. Datamaterialet var intervjuer med to pedagogiske ledere fra to forskjellige barnehager og det ble benyttet tematisk analyse for å analysere datamaterialet. Resultatene av den tematiske analyseprosessen førte frem til tre temaer: «*Digitale verktøy som tidstyv*», «*Bekymring knyttet til at digitale verktøy kan virke ødeleggende*» og «*Digitale verktøy skaper fellesskap*». Resultatene antydte at informantenes negative holdninger knyttet til at digitale verktøy tar for mye tid, samt at det kan ha en negativ påvirkning på barna var noe som kunne begrense deres bruk av digitale verktøy. Samtidig kunne positive holdninger knyttet til fellesskap og inkludering være årsaker til at informantene valgte å benytte seg av dem. Konklusjonen ble derfor at personalets holdninger kunne ha betydning for bruken av digitale verktøy i barnehagen, mer spesifikt at deres positive holdninger kunne gi økt bruk og negative holdninger kunne bidra til å begrense bruken.

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Sammendrag	3
Innledning	6
Begrunnelse for valg av tema.....	6
Problemstilling	6
Oppgavens oppbygning.....	7
Begrepsavklaringer og teoretisk bakgrunn	7
Begrepsavklaringer.....	7
<i>IKT</i>	7
<i>Digitale verktøy</i>	8
<i>Medier</i>	8
<i>Personalets holdninger</i>	8
<i>Ambivalens</i>	8
Teknologiens plass i samfunnet	9
Innfødt eller immigrant	9
Teknologiens plass i rammeplanen	9
Hvordan påvirker digitale verktøy barn?.....	10
Teknologiens plass i barnehagen.....	11
Teknologi og didaktisk planlegging.....	11
Ulik innstilling.....	12
<i>Ildsjel</i>	12
<i>Entusiast</i>	12
<i>Repeterer</i>	12
<i>Bekymret</i>	12
Metode	13
Valg av metode.....	13
Planlegging av datainnsamling.....	14
Utvalg av informanter	15
Gjennomføring av intervju	16
Analyseprosessen	17
Metodekritikk	18
Etske retningslinjer.....	19
Resultater	20
Deskriptive funn	20
<i>Bruken av digitale verktøy</i>	20
Temaer.....	21
<i>Digitale verktøy som tidstyv</i>	21
<i>Bekymring knyttet til at digitale verktøy kan virke ødeleggende</i>	22
<i>Digitale verktøy skaper fellesskap</i>	23

Diskusjon	24
Digitale verktøy som tidstyv	24
Bekymring knyttet til at digitale verktøy kan virke ødeleggende	25
Digitale verktøy skaper fellesskap	26
Hvordan kan personalets holdninger til digitale verktøy påvirke bruken av dem?.....	27
Avslutning.....	29
Referanser	30
Vedlegg.....	32
Vedlegg 1 – Samtykkeerklæring	32
Vedlegg 2 – Intervjuguide.....	34

Holdninger til bruk av digitale verktøy i barnehagen

Begrunnelse for valg av tema

Temaet jeg har valgt for min bacheloroppgave er hvordan personalets holdninger kan påvirke bruk av digitale verktøy i barnehagen. Det at barn får ta i bruk digitale verktøy har jeg i min praksis sett at kan skape gode diskusjoner med barn og de får utfordret seg språklig, kroppslig og sanselig. Dette temaet er også forankret i rammeplanen for barnehagen hvor det står «Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.44).

Ettersom bacheloroppgaven en både en bidragsyter til barnehagelærerens kompetanse og samtidig er det også viktig at alle fagområdene i Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver blir ivaretatt (Forsbakk, 2020). I en studie av temavalg i barnehagelærerstudentenes bacheloroppgave (Forsbakk, 2020) kommer det frem at det er få studenter skriver om bruk av teknologi i sine bacheloroppgaver, noe som kan være uheldig ettersom temavalg for bacheloroppgaven kan ha stor betydning for den fremtidige barnehagelærerens kunnskapsgrunnlag. Ettersom jeg selv snart skal ut i jobb som barnehagelærer syntes jeg det er viktig å ha kunnskap om digitale verktøy siden det kan være en viktig del av barnehagehverdagen, både i bruk administrativt og ikke minst sammen med barna. Ved å skrive denne oppgaven tror jeg jeg vil få en dypere innsikt i hvorfor digitale verktøy har den plassen de har i barnehagen og hvilke utfordringer som befinner seg innenfor feltet.

Problemstilling

Forskningen som finnes på området er sprikende og det finnes mange synspunkter på det å bringe digitale verktøy inn i barnehagen. Dette kan påvirkes av hvilket perspektiv en innehar, kompetanse på området, kjønn, alder eller holdninger. Uavhengig av hvilket synspunkt en har kommer en ikke forbi at det er noe som skjer når en tar de digitale verktøyene inn i barnehagen, ettersom en innfører noe nytt som ikke er gjort tidligere, og dette vil føre til at noe skjer. Bruken av digitale verktøy i barnehagen er nå forankret i rammeplanen, noe som tilsier at dette er noe barnehagene skal benytte seg av. Likevel viser studier at disse verktøyene blir brukt for lite i det pedagogiske arbeidet med barna og for barna (Jacobsen, Kofoed & Loi, 2016; Nyberg, 2016, referert i Bølgan, 2018, s. 25). I noen barnehager brukes for eksempel ikke nettbrett til noen form for pedagogisk virksomhet, ikke

lek, læring, vurdering, kommunikasjon eller planlegging. Her ser en at de ansatte aktivt velger bort den kanskje mest tilgjengelige og fleksible typen digitalt verktøy (Bølgan, 2018, s. 102).

Hvorfor er det slik?

Dersom det er mangel på kompetanse bør de ansatte etterstrebe og skaffe seg slik kompetanse ettersom barna har behov for voksne i barnehagen som er villige til å ta disse i bruk slik at de kan lære og støtte barna i digitale aktiviteter. (Bølgan, 2018, s. 102). Hvis det ikke handler om kompetanse, kan det da handle om personalets holdninger? Videre i oppgaven vil det derfor undersøkes på hvilken måte personalets egne holdninger kan ha betydning for bruk av digitale verktøy i barnehagen. Problemstillingen min lyder derfor som følger «*På hvilken måte har personalets holdninger betydning for bruk av digitale verktøy i barnehagen?*».

Oppgavens oppbygning

Denne oppgaven består av seks hoveddeler, henholdsvis innledning, teoretisk redegjørelse, metode, resultater, diskusjon og konklusjon. I innledningen begrunnes valg av tema før problemstillingen presenteres. Deretter følger en teoretisk redegjørelse, hvor det gjøres begrepsavklaringer og presenteres teori relevant for problemstillingen. I oppgavens metodedel begrunnes først valg av metode før det redegjøres for datainnsamling, valg av informanter og gjennomføring av intervju. Videre følger en gjennomgang av analyseprosessen før det legges frem metodekritikk og etiske retningslinjer. I resultatdelen presenteres resultatene fra analysen med tilhørende sitater, først deskriptive funn og deretter tre temaer. Diskusjonsdelen tar utgangspunkt i resultatene som er blitt presentert. Først diskuteres hvert tema enkeltvis opp mot problemstillingen og den presenterte teorien før en samlet forståelse av temaene drøftes. Avslutningsvis vil oppgaven rundes av og det vil trekkes en konklusjon.

Begrepsavklaringer og teoretisk bakgrunn

Begrepsavklaringer

IKT. Ordet er en forkortelse for informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Det er en samlebetegnelse som omhandler å formidle informasjon ved bruk av teknologi. Teknologi brukes da til å innhente, overføre, bearbeide, lagre og fremvise forskjellige typer informasjon (Store norske leksikon, 2019).

Digitale verktøy. Digitale verktøy kan sees på som en samlebetegnelse for mange forskjellige teknologiske redskaper og er et begrep som blir brukt i barnehagesektoren og barnehagelærerutdanningen. Digitale verktøy kan være datamaskin, digitale kamera, prosjektor, mikroskop, GPS, interaktive tavler, nettbrett, apper, skanner, skriver og programmer som er på datamaskinen som Word eller PowerPoint (Bølgan, 2018, s.18). I samfunnet blir det brukt flere forskjellige begreper om slike teknologiske redskaper, men ettersom begrepet digitale verktøy bli brukt i planer og dokumenter for barnehagen vil dette bli benyttet som hovedbegrep i denne oppgaven.

Medier. Medier er et begrep som omhandler måtene en kan kommunisere på via internett, ved bruk av digital teknologi. Til forskjell fra digitale verktøy er medier programmer som befinner seg på teknologiske redskaper, som en kan benytte for kommunikasjon. Gjennom internett kan en i barnehagen kommunisere med omverdenen og kanskje spesifikt foreldre gjennom nettbaserte systemer som Meldeboka og KidPlan. Barnehagen kan også bruke medier som egen nettside eller blogg for å få ut informasjon og kommunisere. I dag er det også relativt utbredt å benytte sosiale medier som Facebook, Instagram, Snapchat eller Twitter i kontakten med foreldre eller andre (Bølgan, 2018, s.18). Ettersom bruk av medier er noe som forutsetter bruk av digitale verktøy vil hovedbegrepet som benyttes i denne oppgaven være digitale verktøy.

Personalets holdninger. Holdninger er et begrep som brukes om tendensen til å tenke, føle, handle på en positiv eller negativ måte overfor det objektet eller konstruksjonen som holdningen er knyttet til. Holdningene en person innehar kommer vanligvis til uttrykk på tre forskjellige måter. Det kan komme til uttrykk kognitivt gjennom en persons måte å tenke på, oppfatninger en har og meningene en uttrykker. Videre kan holdninger komme til uttrykk emosjonelt ved at en uttrykker eller kjenner på positive eller negative følelser i kontakt med det konstruert holdningen er tilknyttet til. Til slutt vil også holdninger påvirke ens persons adferd. Dersom en i en situasjon møter noe en har holdninger knyttet til vil dette styre måten en velger å handle på (Svartdal, 2020). Personalets holdninger til teknologi vil derfor komme frem gjennom deres måter å handle, føle og tenke på i barnehagen som videre vil påvirke hvilke arbeidsmetoder de velger å benytte sammen med barna (Bølgan, 2018, s.46).

Ambivalens. Ambivalens er et begrep som brukes dersom en person har flere og motstridende oppfatninger eller holdninger til et fenomen, en sak eller person. Dette kan skyldes at en ser både positive og negative sider ved en sak og ambivalens kan derfor ofte føre til en manglende evne til å ta stilling til noe eller ta en beslutning (Malt, 2018).

Teknologiens plass i samfunnet

Norge er ett av de landene i verden som er mest digitalisert, og store andeler av Norges befolkning bruker internett. Norge er også et av de landene har flest barn med internettilgang i hele Europa (Bølgan, 2018, s.20-21). De siste årene har det i samfunnet vårt vært store endringer rundt bruken av teknologi og internett og videre er bruksområdene for disse blitt kraftig utvidet de siste årene. Teknologien er over alt i samfunnet og en kommer borti det hvor enn en beveger seg i det offentlige rom. Teknologien spiller i dag en stor rolle i mange virksomheter og har endret på måten vi arbeider, studerer, kommuniserer, innhenter informasjon og hvordan vi bruker fritiden vår. I barnehagen har det også vært store endringer i bruken av teknologi, hvor det i dag foregår en pågående digitaliseringsprosess, hvor de ansatte tar i bruk nye digitale løsninger for å utvikle administrative og pedagogiske oppgaver (Bølgan, 2018, s.20).

Innfødt eller immigrant

Prensky (2001) (referert i Bølgan, 2018, s. 102) har definert to begreper om menneskers kompetanse og holdninger når det kommer til teknologi og digitalisering: digitalt innfødte og digitale immigranter. Disse begrepene brukes ofte til å beskrive det digitale generasjonsgapet mellom dem som er født før 1980 (digitalt innfødte) og dem som er født etter (digitale immigranter). Digitalt innfødte er betegnelsen for en hel generasjon av barn, ungdommer og unge voksne som vokste opp med digital teknologi, og ser på tilstedeværelsen av digital teknologi og medier som en selvfølgelighet, og vil videre yte lite motstand mot digital teknologi. Digitale immigranter omhandler den gruppen voksne og eldre som vokste opp uten digital teknologi og som over tid har lært seg å fungere i det digitaliserte samfunnet etter hvert som utviklingen har skjedd. Det vil følgelig være stor variasjon i kompetanse, interesse og holdninger til teknologi mellom disse to gruppene men også innad i gruppene. Videre er det heller ikke dokumentert at barn og unge tilegner seg nok kompetanse på egenhånd til å håndtere alle de ulike aspektene ved dagens teknologi og media. Det er derfor viktig at de ansatte i barnehagen får mulighet til å øke kompetansen uavhengig av hvilken av disse gruppene en kommer fra (Prensky, 2001; referert i Bølgan, 2018, s. 102).

Teknologiens plass i rammeplanen

Omtalen av digital praksis er byttet ut fra «bør» til «skal» i rammeplanen, og det er da kanskje fornuftig å tenke at digitale verktøy skal ha en plass i barnehagens virksomhet

(Bølgan, 2018, s.25). I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det nemlig at «Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring» (kunnskapsdepartementet, 2017, s. 44). Bruken av digitale verktøy til det pedagogiske arbeidet i barnehagen skal være med å støtte opp rundt barnas læringsprosesser. Det skal være med å oppfylle retninger rundt rammeplanens for et allsidig og rikt miljø for alle barn i forbindelse med deres læringsmiljø. De digitale verktøyene skal brukes med omhu og det skal ikke være en dominerende arbeidsmåte. Barnehagen skal også være bevisst rundt digital dømmekraft og være med å skape en etisk forståelse til barna rundt digitale medier (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.44-45).

Hvordan påvirker digitale verktøy barn?

Det mangler data og generaliserbare funn på hvordan bruk av digitale verktøy egentlig påvirker barn (Bølgan, 2018, s.25). I en rapport fra WHO (2019) anbefales det å begrense, og i noen tilfeller eliminere skjermtid for barn under 5 år. Mer spesifikt står det at barn under 1 år ikke bør eksponeres for skjerm overhodet, og for barn mellom 2 og 4 år anbefales maks 1 time skjermtid, med forbehold om jo mindre skjermtid jo bedre. Skjermtid er en samlebetegnelse for all tid som brukes på interaksjon med TV, datamaskiner, smart-telefoner, nettbrett og lignende. Bakgrunnen for WHO's (2019) anbefalinger er at det er tenkt at skjermtid ut over deres anbefalinger kan ha en negativ effekt på hjernens utvikling og overordnede helse. Likevel finnes det svært få studier som har undersøkt disse effektene på kort og lang sikt, og WHO slår fast i sin rapport at deres anbefalinger er basert på et lite utvalg av tilgjengelig data og at det er et stort behov for flere kvalitetsstudier på området.

Videre etterlyser WHO studier som undersøker og sammenligner effekter av det å utføre skjerm-baserte aktiviteter med det å utføre fysisk inaktive ikke-skjermbaserte aktiviteter som for eksempel høytlesning. Videre i rapporten står det at det er uklart om de negative helseeffektene skyldes skjermbruk i seg selv, eller om det i større grad handler om at skjerm-baserte aktiviteter i stor grad utføres stillesittende sammenlignet med andre aktiviteter som for eksempel lek utendørs. En overdreven bruk av skjerm vil derfor kunne ta tid bort fra andre aktiviteter som gjør barnet mer fysisk aktivt og det er vanskelig å stadfeste om det er skjermbruk eller stillesitting som fører til de negative helseeffektene av skjermbruk som er funnet i noen studier (WHO, 2019).

Teknologiens plass i barnehagen

Bruken av digitale verktøy og medier med barn i barnehager har i flere år vært ett utgangspunkt for mange ulike reaksjoner. Det at barnehagen skal bruke digitale verktøy og ha digitale verktøy som en naturlig del av hverdagen er med på å utfordre de gamle og vante forestillingene om hva en barndom er, hvilket innhold som er i barnehagene og arbeidsmåtene personalet bruker i sin jobb. De fleste barn er i møte med digital teknologi hjemme, og digital teknologi har blitt en del av barns kultur (Bølgan, 2018, s.25). I tillegg kommer det stadig frem i faglige og politiske diskusjoner at bruk av digitale verktøy og vektlegging av digital kompetanse i barnehagen er svært viktige for barns læringsprosesser (Jacobsen, Kofoed & Loi, 2016). Likevel, i et innlegg fra barnehage.no sier Nyberg at de digitale verktøyene blir brukt for lite i det pedagogiske arbeidet med barna og for barna (Nyberg, 2016). En undersøkelse av den digitale tilstanden i barnehagen fra 2016 viser at kun 13 % av ansatte i barnehagen bruker digitale verktøy daglig i forbindelse med barns lek og læring og 46 % bruker det ukentlig (Jacobsen, Kofoed & Loi, 2016).

Videre kan en se at digitale verktøy og medier passer godt inn i arbeidsformen som drives i barnehagen og at bruk av disse kan ha positive effekter. Noen barn har kanskje med seg erfaringer rundt digitale verktøy hjemmefra og det kan være et utgangspunkt for pedagogiske aktiviteter i barnehagen. Når barna allerede sitter med litt kunnskap rundt digitale verktøy kan barnehagen utvide bruken av disse. Dette kan bidra til å skape nye opplevelser, gjøre eksisterende aktiviteter mer lystbetont og videre vekke nysgjerrigheten til barna. Det kan også være med å utvikle barnas kreativitet, øke deres motivasjon og forskningstrang (Bølgan, 2018, s.26).

Teknologi og didaktisk planlegging

Gunnestads didaktiske modell for planlegging i barnehagen, «Trondheims-modellen» tydeliggjør hvordan en ved refleksjon rundt mål, innhold og arbeidsmåter kan planlegge og legge til rette for pedagogisk arbeid i barnehagen (Gunnestad, 2014, s.132-133). For å implementere digitale verktøy på en god måte i det pedagogiske arbeidet kan det derfor være gunstig å benytte didaktisk planlegging. Videre skriver Gunnestad at et bevisstgjort pedagogisk grunnsyn er sentralt for god didaktisk planlegging i personalet. Videre vektlegges det som avgjørende at personalet har et felles ståsted når det gjelder verdisyn, menneskesyn og syn på læring og kultur for å oppnå et bevisstgjort pedagogisk grunnsyn (Gunnestad, 2014, s.86).

Ulik innstilling

Ansatte i barnehagen kan ha forskjellig innstilling, kompetanse, holdninger og interesse for digitale verktøy og vil derfor tre inn i forskjellige roller i personalgruppen på bakgrunn av dette. Bølgan (2018, s.64-65) deler inn i fire ulike hovedroller, med forbehold om at det kan være flytende overganger mellom dem. De ulike rollene vil ha behov for ulike former for støtte og tiltak for nå intensjonen om en god pedagogisk praksis (Bølgan, 2018, s.64-65).

Ildsjel. Ildsjelen er en som er tidlig ute med å interessere seg for forskjellige typer verktøy sammen med barna i barnehagen. Ildsjelen viser en interesse for det barna selv holder på med og ildsjelen er støttende og oppmuntrende ovenfor barna. Ildsjelen viser og motiverer barna til å jobbe sammen, er med og ser muligheter og ser på barna som gode medspillere i forskjellige settinger. Ildsjelen er en person med profesjonsfaglig digital kompetanse hvor ildsjelen har prøvd og feilet, diskutert og deler sine erfaringer med andre personer. Ildsjelen trenger inspirasjon slik at ildsjelen kommer seg videre med det de holder på med (Bølgan, 2018, s.64-65).

Entusiast. Entusiasten kan sees på som en stor forbruker rundt teknologiske verktøy, er mye på nettet og bruker forskjellige apper og digitale verktøy i hverdagen. Entusiasten er en med ideer som prøver det ut. Entusiasten er en person som får jobbene med å gjøre ulike digitale aktiviteter og blir barnehagens digitale alibi. Men entusiasten mangler den pedagogiske kompetansen som skaper noe mer enn at aktivistene er morsomme opplevelser for barna der og da. Barna får lite tid til å bli fordypet rundt ett tema eller en aktivitet som blir gjort og det blir lite undring og sammenheng med resten av det pedagogiske arbeidet som gjøres. Men hvis entusiasten får veiledning og oppfølging kan personen bruke de ferdighetene den har til å skape pedagogisk sammenheng rundt det en gjør (Bølgan, 2018, s.65).

Repeterer. Repetereren kan henge opp bilder på veggene, slik som det ble gjort før i tiden da det var analoge kamera. Nettbrett blir brukt på et bestemt tidspunkt på dagen og barna får spille de spillene eller bruke de appene de synes er morsomme. Disse aktivitetene har en tendens til å bli gjentatt flere ganger og barnehagen havner i en sirkel hvor det er lite fremgang og de står stille i utviklingen og nye ideer. Repetereren er en person som trenger kompetanse rundt digitale verktøy slik at en kan trekke barna med i aktiviteter som kan være skapende og kreative (Bølgan, 2018, s.65-66).

Bekymret. Den bekymrede er redd og bekymret for at teknologien og digitale verktøy kan være med å skade helsen til barna og være med å ødelegge leken barna har. Ser barna som en stor gruppe det alle er sårbare og kan utsettes for fare når digitale verktøy blir tatt i

bruk. De vil heller være med å beskytte barna. Ofte har barna ett stort kunnskapsregister rundt forskjellige typer verktøy og den som er bekymret kan være med på å lage et sprik mellom livet i barnehagen og deres liv utenfor barnehagen. De personene som faller under kategorien som bekymret kan ha liten tro og stor usikkerhet rundt sine egne ferdigheter når det kommer til bruken av digitale verktøy. De kan også tenke tilbake til sin egen barndom og veie det opp mot hvordan barna i dag vokser opp. Deres bekymring kan være med på at de ikke blir bedre kjent med forskjellige typer verktøy og kan hindre de i å anskaffe seg kunnskap rundt disse. De som er bekymret trenger veiledning, støtte og opplæring rundt dette tema (Bølgan, 2018, s.66). Det blir her skissert fire ulike typer eller roller som kan finnes i barnehagen, en person kan inneha flere av disse rollene, eller kanskje en ikke passer inn i noen av dem. Disse ulike rollene vil bli tatt opp igjen i drøftingsdelen hvor de ulike rollene vil drøftes opp mot funnene som er gjort i denne oppgaven.

Metode

Valg av metode

Kvalitative metoder benyttes ofte når en ønsker svar på problemstillinger som ikke kan brytes ned til tall eller statistikk (Grenness, 1997, s.154). Målet med slike metoder er å komme nær det empiriske materialet, med tanken om at jo nærmere en kommer datamaterialet, jo tettere opp mot den virkelige verden slik den oppleves av forskningsobjektene vil en komme. Dette gir videre en større mulighet for forståelse (Grenness, 1997, s.154). Formålet med denne oppgaven var å få innsikt i hvor vidt barnehagelæreres holdninger til digitale verktøy kan påvirke bruken av dem. Med bakgrunn i problemstillingen ble derfor vurdert som mest hensiktsmessig å benytte ett kvalitativt forskningsdesign for å få innsikt i deres holdninger og videre få mulighet til å tolke og forklare problemstillingen ut ifra barnehagelærerens egne erfaringer og livsverden (Grenness, 1997, s.154). Det ble også vurdert som relevant å samle inn noe kvantitativ data, dette for å få informasjon om i hvilken grad informantene faktisk benytter seg av digitale verktøy i sin arbeidshverdag. Dette ble inkludert fordi det ble ansett som viktig å ha informasjon om informantenes faktiske bruk ettersom problemstillingen dreier seg om hvorvidt deres holdninger har betydning for bruken.

Data kan samles inn på mange ulike måter og valget av metode skal styres av problemstillingen en ønsker å undersøke (Grenness, 1997, s.140). Ettersom det allerede er vurdert at en kvalitativ metode vil gi mest innsikt i informantenes holdninger ble det besluttet å benytte intervju som datainnsamlingsmetode ettersom intervju vil gi data fra og om

informantene og videre gi dem mulighet til å uttrykke seg muntlig, i deres egne ord og tempo (Grenness, 1997, s. 141-142). Det finnes flere former for intervju som kan deles inn etter graden av kontroll en forsøker å ha over svarene som informantene gir. Det var ønskelig å benytte en intervjuguide under intervjuene hvor temaene det var behov for å dekke var skrevet ned for å sikre større grad av reliable og sammenlignbare data (Grenness, 1997, s. 142). Det ble vurdert at et ustrukturert intervju ville redusert muligheten for sammenlignbare svar og at en ved bruk av et strukturert intervju ville mistet noen nyanser og detaljer som en mer åpen intervjuform kan gi. Det ble derfor besluttet å benytte semi-strukturert intervju som datainnsamlingsmetode for å muliggjøre bruken av intervjuguide og samtidig gi mulighet til å følge interessante svar eller temaer som kunne dukke opp under intervjuene (Grenness, 1997, s.142-143).

Innenfor kvalitative analysemetoder falt valget på tematisk analyse. Dette er en tilgjengelig og teoretisk fleksibel forskningsmetode som kan gi rike og detaljerte belysninger av dataen som er samlet inn. Metoden brukes for å identifisering, analyse og rapportering av mønstre(temaer) i et datamateriale (Braun & Clarke, 2006, s.77-78). Et tema fanger noe viktig i dataen i relasjon til problemstillingen og representerer et mønster av svar eller mening som finnes i datamaterialet. Et tema kan komme frem dersom prevalensen i datamaterialet er høy, for eksempel ved at det ble lagt stor vekt på noe av barnehagelærerne eller hvis noe ble sagt av flere barnehagelærere (Braun & Clarke, 2006, s.82-83). Braun og Clarke (2006, s.86-94) legger frem en detaljert steg-for-steg guide for å gjennomføre en tematisk analyse av datamateriale i seks steg. Det er denne fremgangsmåten som er blitt benyttet i analysen av datamaterialet og vil bli skissert under deloverskriften «analyseprosessen». De deskriptive dataene er trukket ut fra det barnehagelærerne fortalte om hvilke digitale verktøy de bruker, og hvor ofte de benytte seg av disse.

Planlegging av datainnsamling

Da problemstillingen var utarbeidet i samarbeid med veiledere startet utarbeidingen av en intervjuguide. Intervjuguiden ble delt inn i tre hovedtema som det var ansett som viktig å få informasjon om. Første tema var «*bakgrunnsinformasjon*» hvor målet var å få et innblikk i informantenes faglige bakgrunn, arbeidssted og hvordan de benytter digitale verktøy i sitt hverdagsliv. Spørsmål som «*kan du fortelle litt om deg selv, din utdanning og arbeidsplassen din?*» og «*Hva betyr bruken av digitale verktøy for deg i hverdagen?*» ble inkludert her. Andre tema var «*informasjon om bruk*», dette for å få frem i hvilken grad informantene benytter seg av digitale verktøy i sin arbeidshverdag. Dette ble inkludert fordi det ble ansett

som viktig å ha informasjon om informantenes faktiske bruk ettersom problemstillingen dreier seg om hvorvidt deres holdninger har betydning for bruken. «*Hvilke typer digitale verktøy bruker du i barnehagehverdagen?*» og «*Hvor ofte bruker du disse digitale verktøyene?*» er eksempler på spørsmål som ble inkludert her. Det tredje temaet var «*Holdninger til bruk av digitale verktøy*» hvor hensikten var å få frem informantenes holdninger. Eksempler på spørsmål som ble inkludert her er «*Hva tenker du om at digitale verktøy i større grad har blitt implementert i styringsdokumentene til barnehagen de siste årene?*» og «*Hva tenker du om måten digitale verktøy blir brukt på din arbeidsplass?*».

Det var ønskelig å intervju pedagogiske ledere for å besvare problemstillingen, ettersom de i stor grad har bestemmelse over det pedagogiske arbeidet som gjennomføres på sin avdeling. De vil derfor, i større grad enn en barne- og ungdomsarbeider eller barnehageassistent, kunne bestemme hvorvidt digitale verktøy skal inkluderes i det pedagogiske arbeidet på sin avdeling. Det ble derfor ansett som interessant å undersøke hvorvidt holdninger hos pedagogiske ledere kunne være med å påvirke bruken av digitale verktøy.

Utvalg av informanter

Når det skulle gjøres ett utvalg av informanter for denne oppgaven, ble det valgt to pedagogiske ledere som jobber i to ulike barnehager. Det ble foretatt et strategisk utvalg ettersom disse informantene ble ansett som hensiktsmessige å velge for oppgavens problemstilling. De ble valgt på bakgrunn av at de begge er utdannet som barnehagelærere, de jobber i stillinger som pedagogiske ledere og det ble ansett at de kunne å gi gode kvalitative data for videre analyse. En av informantene jobber i en privat barnehage og den andre informanten jobber i en kommunal barnehage. Begge informantene er personer jeg har kjennskap til gjennom tidligere barnehagepraksis.

Informant 1: Kvinne, 32 år (Hanne). Hun er utdannet barnehagelærer og jobber som pedagogisk leder i en kommunal barnehage. Hun jobber nå på en småbarnsavdeling hvor barna er mellom 1 og 3 år. Tidligere har hun jobbet i 3 andre barnehager.

Informant 2: Kvinne, 42 år (Eva). Hun er utdannet barnehagelærer og jobber som pedagogisk leder i en privat barnehage. Hun har også en bachelorgrad og et årsstudium innenfor andre fagområder. Hun har jobbet i fire ulike barnehager og jobber nå på en småbarnsavdeling hvor barna er mellom 1 og 3 år.

Informantene har fått de fiktive navnene Hanne og Eva for å ivareta deres anonymitet. Disse navnene vil benyttes i resultat- og diskusjonsdelen for å differensiere mellom hvilken informasjon som kommer fra hvilken informant.

Gjennomføring av intervju

Det ene intervjuet ble gjennomført fysisk og det andre digitalt, over internett. Intervjuguide og samtykkeerklæring ble sendt til de to informantene i forkant av intervjuene, slik at de kunne forberede seg på temaene vi skulle gå igjennom og lese igjennom og underskrive samtykkeerklæringen. Dersom de hadde noen spørsmål de ville stille før intervjuet, var intervjuer tilgjengelig slik at de enkelt kunne ta kontakt for dette.

Selve intervjuene ble gjennomført etter Yeo et al. sin (2014, s.186-190) skissering av seks stadier for gjennomføring av kvalitative intervju. Dette ble gjort for å sikre en god intervjuopprosess, samt at det vil kunne legge til rette for innsamling av gode data. Steg en dreier seg om ankomst og introduksjon hvor det i de få minuttene før intervjuet starter ble lagt vekt på å etablere en vennlig tone med informantene og det ble forsøkt å få dem til å føle seg komfortable ettersom disse første minuttene kan være viktige med tanke på resten av intervjuopprosessen. I steg to skal en introdusere prosjektet og grunnen til at en er der. Her ble det introdusert hva som skal skje og målet med intervjuet. Selv om informantene hadde signert samtykkeerklæringen på forhånd, ble det ikke tatt forgitt at alt var forstått fra informantenes side. Det ble også gjentatt at det er frivillig å delta og de også kan trekke seg etter at intervjuet er gjennomført. Det ble også presisert at de kunne velge å ikke svare på noen av spørsmålene dersom de ikke følte seg komfortable med det. I steg tre skal en starte intervjuet. Først ble det spurt om bakgrunnsinformasjon, først og fremst fordi det er viktig informasjon men også for å opparbeide en god dynamikk mellom informant og intervjuer. Det ble også presisert at informantene skulle svare på spørsmålene med sine egne ord og ikke sitere noe annet. Det ble stilt oppfølgingsspørsmål for å hjelpe informanten til å snakke mer åpent og gi en god flyt til intervjuet men også for å undersøke temaer som kom opp under intervjuet (Yeo et al., 2014, s. 186-190).

Steg fire foregår under intervjuet. Her var intervjueren med å rettlede informantene gjennom hovedtemaene og lyttet til det informanten fortalte for å vurdere om det var behov for oppfølgingsspørsmål. Under dette steget stod informantene for det meste av snakkingen. Intervjueren holdt fokus på å stille åpne spørsmål, vise interesse og aktivt oppmuntre informanten til å fortelle mer om de forskjellige temaene som dukket opp. I steg fem skal en avslutte intervjuet. Når det nærmet seg fem minutter til intervjuet var over, ble informantene

informert om dette. Dette var tenkt å gi mer mot til informanten for å eventuelt kunne fortelle om noe som enda ikke var blitt belyst. Det ble også stilt spørsmål om det er noe mer informanten ville legge til før intervjuet var over. Steg seks er tiden etter intervjuet. Her takket intervjuer informantene for hjelpen og forsøkte å fasilitere informantene ut av rollen som informant ved å gå over i «her og nå» spørsmål. På dette tidspunktet ble det også forklart hva som kom til å skje med dataene som er smålet inn. Informantene fikk mulighet til å stille spørsmål og fikk intervjuers kontaktinformasjon. Det ble satt av noe tid etter intervjuet var ferdig slik at informanten kunne snakke om intervjuet eller annet de måtte ha på hjertet. Dette er med på at når informanten forlater rommet, er de fornøyd og sitter igjen med en god følelse (Yeo et al., 2014, s. 186-190).

Analyseprosessen

Etter innsamlingen av dataen ble analyseprosessen startet etter Braun og Clarkes (2006, s.86-94) steg-for-steg guide for tematisk analyse. Første steg er å bli kjent med datamaterialet. Da ble intervjuene transkribert før de ble gjennomlest flere ganger og begynnende ideer ble skrevet ned. I steg to skal en opprette initiale koder, og her ble interessante trekk ved datamaterialet kodet systematisk gjennom hele datasettet. Dette ble gjort ved å kategorisere data etter hva det handlet om, for eksempel «holdning», «bekymret for digitale verktøy», «utfordrende å lære seg», «positiv erfaring med digitalt verktøy», «flerspråklighet», «samlende», «tar for mye plass» og «kompetanse rundt digitale verktøy». I steg tre starter søken etter temaer og de initiale kodene ble kategorisert inn i potensielle tema og alle kodene relevant for hvert potensielle tema ble samlet (Braun & Clarke, 2006, s.86-94). Her ble det for eksempel lagt merke til at begge informanter mente at digitale verktøy bidro til å skape fellesskap, og et potensielt tema ble derfor «fellesskapsfølelse», hvor de initiale kodene «positiv erfaring med digitalt verktøy», «flerspråklighet» og «samlende» ble ansett som relevante.

Steg fire er å gjennomgå de potensielle temaene. Første nivå av denne prosessen var at temaene sjekket opp mot de initiale kodene, hvor ble det nøye gjennomgått hvorvidt kodene fungerte beskrivende for temaet, og om det overordnede temaet fanget opp det som var kodet. Her ble de initiale kodene lest igjennom på nytt og så for eksempel at «fellesskapsfølelse» fremstod beskrivende for de aller fleste initiale kodene i dette temaet. Likevel ble ett av utsagnene som var kodet som «positiv erfaring», hvor den ene informant beskrev at meldeboka var bra for å minne foreldre om påfyll av utstyr, ikke ansett å fungere beskrivende for temaet, og ble derfor fjernet. I denne prosessen ble det videre laget et tematisk tankekart,

hvor kodene ble skrevet opp rundt hvert tema for å sjekke om kodene passet inn under hvert tema. Dette bidro til en mer visuell fremstilling av datamaterialet. I andre nivå av denne prosessen var det også mulighet for å kode ytterligere data som kunne vært oversett tidligere i analysen og videre opprette nye tema. På dette tidspunktet ble for eksempel koden «inkludering» opprettet, hvor en av informantene snakker om at de minste barna som enda ikke har språk kan inkluderes på en god måte ved å bruke digitale verktøy. Denne koden ble vurdert å passe godt inn i det potensielle temaet «fellesskapsfølelse». Videre skal validiteten av hvert enkelt tema sjekkes opp mot hele datasettet og det skal vurderes om det tematiske tankekartet reflekterer de meningene som er tilstede i hele datasettet. For å vurdere dette ble hele datasettet igjen lest igjennom på nytt og det ble vurderte at de overordnede temaene og det tematiske tankekartet fanget opp meningene som var tilstede i datasettet, og analyseprosessen gikk over i steg fem (Braun & Clarke, 2006, s.86-94).

I steg fem skal en definere og navngi temaene, dette ble gjort ved å identifisere essensen av hva hvert tema omhandlet og videre bestemme hvilket aspekt av dataen hvert tema fanget opp. Det potensielle temaet «fellesskapsfølelse» ble for eksempel gitt navnet «digitale verktøy skaper fellesskap», og fanger opp hovedvekten av informantenes positive synspunkter på digitale verktøy. Videre i dette steget ble hvert tema analysert og det ble vurdert hvorvidt hvert tema passet inn for å besvare problemstillingen og om det var overlapp mellom temaer slik at noen kunne slås sammen til et mer overordnet tema. Her ble de potensielle temaene «digitale verktøy tar for mye tid» og «utfordrende å oppnå kompetanse» slått sammen til temaet «digitale verktøy som tidstyv» fordi det ble vurdert at innholdet i begge disse potensielle temaene omhandlet det at digitale verktøy tar mye tid å både benytte og lære. Steg seks er å produsere oppgaven, og Braun og Clarke legger noen føringer for hvordan temaene skal presenteres i resultatdelen. Sitater som legges frem skal være enkle å identifisere som et eksempel på temaet og fange essensen av poenget en forsøker å legge frem, uten å være unødvendig komplekst eller i overdrevet antall (Braun & Clarke, 2006, s.86-94). I den senere resultatdelen er det derfor plukket ut noen sitater for hvert tema som er vurdert å fungere spesielt beskrivende for temaet, uten å være for lange.

Metodekritikk

Det er bare to informanter, kanskje det har blitt andre svar hvis de har svart igjen på et sener tidspunkt. Når intervjuene ble gjort med informantene var det et personlig intervju som ble brukt. Negative sider ved personlig intervjuer er at er at det er lav anonymitet for den som blir intervjuet (Grenness, 1997, s.151), dette fordi informantene ikke har mulighet til å være

anonym for den som intervjuer dem. Dette ble løst ved å ta bort personidentifiserende informasjon, slik som studiested, i presentasjon av informantene. Noen andre ulemper ved å bruke denne typen tematisk analyse er at all dataen som samles inn ikke blir analysert, ettersom noe av det som informantene sier blir plukket vekk under analysen av forskeren. Målet med analyseprosessen er å komme frem til temaer som overordnet kan belyse problemstillingen, informasjon som ble delt under intervjuene og som ikke passet inn i temaer eller var relevant for å belyse problemstillingen ble derfor ikke inkludert. Dette er vurderinger som er opp til den som analyserer dataen, og dersom noen andre hadde analysert det samme datamaterialet kan det tenkes at ikke de samme vurderingene hadde blitt gjort. Likevel mener en i denne tradisjonen at forskernes subjektivitet ikke nødvendigvis er negativ støy og reproduserbarhet er heller ikke et mål i seg selv. Universell mening finnes ikke i denne tradisjonen, mening er kontekstuell og det er også svært viktig at forskeren er aktiv med å gjøre vurderinger under kodingen (Braun & Clarke, 2006, s.71-96). Vurderinger som ble gjort i analyseprosessen ble derfor foretatt for å belyse problemstillingen på best mulig måte. I tillegg er det fort gjort at spørsmålene som er i intervjuguiden blir brukt som tema fordi informantene snakker rundt de spørsmålene som kommer frem under intervjuet, dette er en svakhet som er godt belyst i litteraturen og som det er forsøkt å være oppmerksom på under dataanalysen. Enkelte vil også anse at metoden har manglende fokus på språk, diskurs og enkeltindividet (Braun & Clarke, 2006, s.71-96).

Det ble ikke tatt lydopptak under intervjuene, ettersom det ikke ble søkt om dette til NSD i forkant. Under intervjuene så ble det informantene så skrevet ned for hånd og det kan hende at ikke alt som ble sagt ble skrevet ned eller at noe ble glemt fra intervjuers side. Det ble derimot forsøkt å notere så godt det lot seg gjøre, intervjuene ble lest igjennom umiddelbart etterpå slik at manglede informasjon ble ført inn.

Etiske retningslinjer

I forkant av intervjuene fikk informantene tilsendt intervjuguide og samtykkeerklæring, slik at de kunne lese igjennom og forberede seg frem mot intervjuet. De fikk også informasjon at de kunne trekke seg når de ville både før og etter intervjuet. Det ble ikke søkt til NSD så alt ble gjort skriftlig i prosessen med intervjuene. Alt av oppsamlet data vil bli makulert når tiden for bacheloren er over. Når det ikke er sendt søknad til NSD ble det heller ikke tatt lydopptak av intervjuene som ble gjort i forbindelse med denne

bacheloroppgaven. Informantene har fått fiktive navn i denne oppgaven for å bevare deres anonymitet.

Resultater

Videre følger en fremstilling av resultatene av analysen som er gjort for de to intervjuene. Først vil det redegjøres for deskriptive funn. Dette fordi det ansees som viktig å ha noe bakgrunnsinformasjon om informantenes faktiske bruk av digitale verktøy når det senere i oppgaven skal drøftes hvorvidt deres holdninger har betydning for bruken. Videre i resultatdelen det presenteres tre temaer som i analyseprosessen kom frem som betydningsfulle for å besvare og nyansere problemstillingen «*På hvilken måte har personalets holdninger betydning for bruk av digitale verktøy i barnehagen?*».

Deskriptive funn

Bruken av digitale verktøy. Begge respondenter rapporterer at de bruker digitale verktøy hver dag, og at de bruker det både i sin jobb som barnehagelærere og i sitt privatliv. Digitale verktøy er noe som er en naturlig del av deres hverdag og noe de omgås med når de er på jobb. Ingen av informantene rapporterte å bruke digitale verktøy sammen med barna på avdelingen hver dag. Bruken de beskriver virker å omhandle mer administrative verktøy for rutiner og kommunikasjon, typisk «kontorarbeid» som barna ikke tar del i.

«Meldeboka som vi bruker gjennom hele dagen, og det er det eneste vi egentlig bruker daglig.» (Hanne)

«Til daglig bruker jeg Mail og PowerPoint.» (Eva)

Begge informanter rapporterer å tidvis bruke digitale verktøy sammen med barna på avdelingen. De rapporterer at de gjør dette rundt ukentlig. Respondentene rapporterer å bruke digitale verktøy på forskjellige måter sammen med barna.

«Jeg har av og til brukt min kompetanse på dette området til å lage film sammen med barna både hjemme og på jobb.» (Hanne)

«Når det gjelder digitale verktøy sammen med barna så bruker vi tidvis Google om det er noe barna er nysgjerrige på og ønsker å lære mer om.» (Eva)

Temaer

Resultatene av den tematiske analyseprosessen førte frem til tre temaer: «*Digitale verktøy som tidstyv*», «*Bekymring knyttet til at digitale verktøy kan virke ødeleggende*» og «*Digitale verktøy skaper fellesskap*». Overordnet sett beskriver de tre temaene ulike holdninger, knyttet til bruken av digitale verktøy, som var felles for begge informantene. Drøfting av disse tre temaene opp mot den tidligere presenterte teorien vil skje i drøftingsdelen.

Digitale verktøy som tidstyv. Begge informantene trekker frem at det å bruke digitale verktøy i sin arbeidsdag er noe som krever mye tid. De sier at det tar lang tid å finne ut hvordan verktøyene fungerer og hvordan de kan brukes i forskjellige situasjoner sammen med barna. Det kommer også frem at informantene syntes det er tidkrevende å opparbeide seg kompetanse på området.

«Jeg er derimot litt skeptisk til PowerPoint og lignende da det er noe tidkrevende og lage ting der og også å lære seg forskjellige digitale verktøy som skal brukes sammen med barna.»

(Eva)

«Jeg sliter med å henge med på det som skjer. Det tar mye tid og energi for å holde seg oppdatert på det som skjer, det blir hvert fall utfordrende hvis man skal skape mening rundt alt sammen med barna i tillegg.» (Hanne)

Informantene sier at synes det er tidskrevende og sette seg inn i forskjellige type digitale verktøy. Videre legger de vekt på at de også må lære seg hvordan de skal bruke det sammen med barna i barnegruppen, noe som tar mer tid enn hvis de bare skulle brukt det selv. Dette tar mye tid vekk fra avdeling som de tenker at de kunne ha brukt til andre pedagogiske aktiviteter eller vært sammen med barna og støttet dem i deres lek og hverdag. De uttrykker at det føles som bortkastet tid å lære seg noe som tar mye tid og de ikke vet helt hvor de skal starte.

«Digitale verktøy krever mye tid hvis man ikke er stødig på det og man samtidig ikke har nok kompetanse. Da blir det til at man heller bruker de få digitale tingene man kan fra før, slik

som å skrive ut og henge opp bilder, ettersom dette er noe jeg slipper å bruke tid på å sette meg inn i.» (Hanne)

«Hvor mye tid skal man bruke på noe man ikke får til eller behersker?» (Hanne)

Det kommer frem at informantene mener at digitale verktøy fungerer som en tidstyv i deres arbeidshverdag. Dette fordi de har et inntrykk av at det tar lang tid å sette seg inn i de ulike verktøyene som finnes, men også at de kjenner på en manglende kompetanse og dermed må lære seg forskjellige verktøy fra bunnen av. De uttrykker også at de ikke får noe hjelp utenfra for å lære seg disse forskjellige verktøyene.

Bekymring knyttet til at digitale verktøy kan virke ødeleggende. Begge informantene uttrykker bekymring for at digitale verktøy kan virke negativt inn på barns utvikling. De beskriver en redsel for at de digitale verktøyene kan ta over for andre aktiviteter, eller at det kan bremse barnas kreativitet. Det er derfor viktig for informantene at bruken begrenses noe, slik at det ikke blir for altoppslukende for barna og tar tid bort fra aktiviteter informantene anser som mer oppbyggende.

«Vi må være forsiktige at vi ikke kommer dit at det erstatter de fysiske møtene eller at digitale verktøy blir altoppslukende i barnehagens hverdag. Barna skal først og fremst leke, klatre og utfolde seg.» (Eva)

«Jeg er også redd for at det (digitale verktøy) skal ta for stor plass. At leken kan erstattes med ferdigmatet materiell som ikke er like kreativt oppbyggende.» (Eva)

Informantene trekker også frem at barna kan miste mye av den sosiale omgangen i barnehagen hvis det blir et for stort fokus på digitale verktøy. De drar frem at barna kan bli sittende mye alene og ikke få utviklet språket dersom de heller sitter rolig og trykker på ett nettbrett. Det blir også lagt vekt på at barna miste muligheten til å bygge opp relasjoner dersom digitale verktøy tar for mye plass. Dette beskrives å kunne gå utover barn – barn relasjoner like mye som barn – voksen relasjoner på avdelingen.

«Man mister kanskje mye av det sosiale barna imellom og det kan hende de sitter mye alene med et nettbrett.» (Hanne)

«Bilder og dokumentasjon som kan ta over plassen for relasjon.» (Hanne)

Det kommer frem at begge informanter har bekymringer knyttet til at bruk av digitale verktøy kan ta for mye plass i barnehagehverdagen og at det dermed på ulike måter kan virke ødeleggende for barna. Begge informanter forteller også om opplevelser fra egen barndom, før digital teknologi, hvor lyder, lukter og felles opplevelser var i fokus. De sammenligner dette med hvordan barn i dag vokser opp, og uttrykker bekymring for om digitale verktøy kan begrense slike opplevelser for dagens unge.

Digitale verktøy skaper fellesskap. Informantene uttrykker at digitale verktøy i barnehagen kan bidra til å styrke fellesskapet inne på avdelingen. De legger vekt på at det kan være en arena hvor barna uansett alder og motorisk utvikling kan møtes på lik linje og være sammen om aktivitetene.

«Det kan være med å skape fokus på fellesskapet og treffe mange barn med filmer og musikk. Det er også fint når vi bruker det i jobben vår med flerspråklige barn. Barna synes det er gøy og det er en fin arena for undring rundt det vi ser.» (Hanne)

«Nettbrett eller lignende kan være et fint verktøy når det gjelder inkludering, spesielt fint for de yngste barna som ofte mangler språket til å fortelle selv.» (Eva)

Videre sier informantene at digitale verktøy kan være en god plattform for kommunikasjon for flerspråklige barn eller for de barna som ikke har utviklet sitt verbale språk enda.

«Vi finner en filmsnutt på nettbrettet som barna kan se sammen og dette kan være en fin plattform for felles opplevelser og lek.» (Eva)

Begge informanter vektlegger fellesskapet de mener at digitale verktøy skaper i barnehagen. De opplever at alle barna på avdelingen har noe å bidra med i bruken av digitale verktøy, og at det er en plattform som legger til rette for inkludering.

Diskusjon

Formålet med denne bacheloroppgaven var å gi et innblikk i hvordan personalets holdninger til digitale verktøy kan påvirke bruken av dem. Dataene er basert på intervjuer med to barnehagelærere og datamateriale er blitt analysert ved bruk av tematisk analyse. Den videre diskusjonsdelen tar utgangspunkt i resultatene som er blitt presentert. Først vil hvert enkelt tema drøftes enkeltvis opp mot problemstillingen og den presenterte teorien, hvor de deskriptive dataene vil benyttes gjennomgående i denne drøftingen. Deretter vil en samlet forståelse av temaene diskuteres opp mot problemstilling og teori.

Digitale verktøy som tidstyv

Det kommer i dette temaet frem at informantene syntes det er utfordrende å henge med på den digitale utviklingen, som gjør at det krever mye tid og energi for å lære seg å beherske de digitale verktøyene. Begge informanter er voksne og beskriver selv en følelse av å vokse opp uten stor tilstedeværelse av digital teknologi. Det kan derfor tenkes at begge informanter identifiserer seg med Prenskys (2001) (referert i Bølgan, 2018, s. 102) begrep «digital immigrant». Digitale immigranter er den gruppen voksne og eldre som vokste opp uten digital teknologi og som over tid har lært seg å fungere i det digitaliserte samfunnet etter hvert som utviklingen har skjedd. Det kan derfor tenkes at informantene kjenner på at det vil være noe mer krevende for dem å sette seg inn i bruken av digitale verktøy enn hvis de hadde vært «digitalt innfødte».

Selv om barna på avdelingen vil være «digitalt innfødte» er det ikke dokumentert at barn og unge tilegner seg nok kompetanse på egenhånd til å håndtere alle de ulike aspektene ved dagens teknologi og media (Prensky, 2001; referert i Bølgan, 2018, s. 102). Barna har derfor behov for støtte fra de ansatte når de skal håndtere digitale verktøy. Informantene beskriver også dette som krevende, ettersom de først må bruke tid og energi på å sette seg inn i verktøyene på egenhånd, og deretter finne en god måte å hjelpe barna med å tilegne seg en egen kompetanse. Dette kan tenkes å forklare et aspekt ved hvorfor informantene rapporterer om å kun benytte digitale verktøy sammen med barna en gang i uken, hvor informantenes holdninger, knyttet til at digitale verktøy er for tidkrevende å lære seg, kan påvirke hyppigheten til bruken av disse sammen med barna.

Informantene beskriver også at de velger benytte seg av digitale verktøy de mestrer, ettersom de ser på dette som mindre tidkrevende. De gjennomfører heller disse aktivitetene jevnlig enn å bruke tid på å lære seg noe nytt. Det kan derfor tenkes at informantene kan falle inn under Bølgans (2018, s.65-66) kategori «repeterer», hvor aktivitetene en har benyttet seg

av tidligere har en tendens til å bli gjentatt flere ganger. På den ene siden er det positivt at informantene velger å benytte seg av digitale verktøy de mestrer, men det kan føre til at barnehagen havner i en sirkel hvor det er lite fremgang hvor aktivitetene ikke lengre er like kreativt oppbyggende for barna (Bølgan, 2018, s.65-66). Informantene beskriver begge to at de føler et behov for mer kompetanse rundt digitale verktøy, noe Bølgan (2018, s.65-66) også beskriver som viktig for dem om faller inn i rollen som «repeterer». Likevel kan det fremstå som at informantenes holdning om at det er for tidkrevende å opparbeide seg slik kompetanse kan føre til en negativ trend, hvor manglende kompetanse bremser utviklingen av nye måter å bruke digitale verktøy på, samtidig som informantenes holdninger bremser utviklingen av ny kompetanse.

Bekymring knyttet til at digitale verktøy kan virke ødeleggende

Begge informantene uttrykker bekymring for at digitale verktøy kan virke negativt inn på barns utvikling. De beskriver en redsel for at de digitale verktøyene kan ta over for andre aktiviteter, eller at det kan bremse barnas kreativitet. Ettersom det mangler tydelig og generaliserbar forskning på hvordan bruk av digitale verktøy egentlig påvirker barn (Bølgan, 2018, s.25), er det forståelig at informantene har bekymringer. I WHO's rapport (2019) anbefales det å begrense, og i noen tilfeller eliminere skjermtid for barn under 5 år. Bakgrunnen for disse anbefalingene er at det er tenkt at skjermtid ut over deres anbefalinger kan ha en negativ effekt på hjernens utvikling og overordnede helse, noe som samsvarer med bekymringene informantene uttrykker. Likevel finnes det svært få studier som har undersøkt disse effektene på kort og lang sikt, og det er uvisst hvorvidt det er bruk av digitale verktøy eller stillesitting som fører til de negative helseeffektene av skjermbruk som er funnet i noen studier (WHO, 2019). Informantenes bekymring rundt at digitale verktøy kan virke ødeleggende kan derfor bare begrunnes i empirien til en viss grad. Det at informantene har en holdning om at digitale verktøy kan virke negativt inn på barns utvikling kan derfor tenkes å påvirke hyppigheten til bruken av disse sammen med barna.

Videre kan det, basert på det informantene forteller om bekymringer og redsel, tenkes at informantene også kan falle inn under Bølgans (2018, s.65-66) kategori «bekymret». Den bekymrede er redd og bekymret for at teknologien og digitale verktøy kan være med å skade helsen til barna og være med å ødelegge leken. Den bekymrede vil derfor heller være med å beskytte barna, og velger derfor å ikke benytte digitale verktøy i stor grad. Dette kan også tenkes å være gjeldene for informantene, hvor de har en holdning om at digitale verktøy kan være skadelig, og derfor begrenser bruken for å beskytte barna. Bølgan (2018, s.65-66)

beskriver videre at personene som faller inn under kategorien som bekymret kan ha liten tro og samtidig en usikkerhet knyttet til egne ferdigheter i å bruke digitale verktøy. Dette virker også å være gjeldene for informantene, ettersom de beskriver seg som lite stødige, samt en følelse av å ikke beherske det. Bølgan (2018, s.65-66) beskriver også at den bekymrede kan tenke tilbake til sin egen barndom og veie det opp mot hvordan barna i dag vokser opp. Dette er noe begge informanter forteller om, og det kan tenkes at deres positive minner fra egen barndom, uten tilstedeværelse av digital teknologi, er med på å forme og opprettholde deres bekymringer. Bølgan (2018, s.65-66) beskriver at bekymring kan bidra til at en ikke blir kjent med forskjellige typer verktøy eller det kan hindre en i å anskaffe seg kunnskap rundt disse. Det kan derfor fremstå som at informantenes holdninger og bekymring knyttet til at digitale verktøy kan virke negativt inn på barna også kan bremse utviklingen av kompetanse.

Digitale verktøy skaper fellesskap

Begge informanter vektlegger fellesskapet de mener at digitale verktøy skaper i barnehagen. De opplever at alle barna på avdelingen har noe å bidra med i bruken av digitale verktøy, og at det er en plattform som legger til rette for inkludering. På et vis kan informantene her komme inn i rollen som «ildsjel» (Bølgan, 2018, s.64-65), ettersom informantene tidvis viser og motiverer barna til å jobbe sammen om de digitale verktøyene. De ser muligheter for fellesskap og inkludering og vil også kanskje se på barna som en ressurs og medspiller i forskjellige settinger. Likevel er det slik at ildsjelen har behov for inspirasjon slik at ildsjelen kommer seg videre med det de holder på med (Bølgan, 2018, s.64-65). Begge informanter sier at de mangler kompetanse og tid til å utvikle seg i bruken av digitale verktøy. De savner også at ledelsen legger til rette for kompetanseutvikling på området. Dette kan kanskje minske deres inspirasjon, og gi en følelse av manglende utvikling, slik at de heller vill repetere og gjenta de digitale aktivitetene de allerede mestrer. Dermed kan informantene igjen falle inn i rollen som «repeterer» (Bølgan, 2018, s.64-65). Det kommer derfor frem at informantene kan anses å inneha flere ulike roller i sin arbeidshverdag, både som «ildsjel», «repeterer» og «bekymret». Hvilken rolle informantene innehar kan muligens påvirkes av hvilke holdninger de lar seg styre av.

Ettersom bruken av digital teknologi i samfunnet har økt betraktelig de siste årene vil barna ha med seg erfaringer fra bruk av digitale verktøy hjemme inn i barnehagen. Når barna allerede sitter med litt kunnskap rundt digitale verktøy kan dette gjøre slik at alle barna vil ha noe å bidra med når de digitale verktøyene tas frem på avdelingen. De vil derfor også kunne føle seg inkludert i fellesskapet. Barna kan også ansees å være «digitalt innfødte», hvor flere

av de ansatte kanskje vil falle innenfor kategorien for «digitale immigranter». Barna vil derfor, kanskje i motsetning til noen av de ansatte, se på tilstedeværelsen av digital teknologi som en selvfølgelighet, en naturlig del av hverdagen. De vil derfor yte lite motstand mot å bringe de digitale verktøyene i barnehagen (Prensky, 2001; referert i Bølgan, 2018, s. 102). Barna har med seg erfaringer med digital teknologi inn i barnehagen og informantene ser at dette kan føre til at barna vil møtes på lik linje og være sammen om aktivitetene. Resultatene antyder at informantene mener at aktivitetene hvor en benytter digitale verktøy kan være en god plattform for kommunikasjon og felles opplevelser. Informantene har dermed også positive holdninger knyttet til bruken av digitale verktøy. Dette tyder på at deres holdninger knyttet til fellesskap og inkludering er noe som kan fasilitere bruken av digitale verktøy.

Hvordan kan personalets holdninger til digitale verktøy påvirke bruken av dem?

Bølgan (2018, s.25) skriver at bruken av digitale verktøy i barnehagen i flere år har vært ett utgangspunkt for mange ulike reaksjoner. Samlet sett kommer det frem i mitt materiale at informantenes holdninger knyttet til tidsbruk og negativ påvirkning kan begrense bruken av digitale verktøy, samtidig som holdninger knyttet til fellesskap og inkludering kan gi økt bruk. Det kommer altså frem noen holdninger som kan være med på å avgrense bruken, mens andre holdninger kan virke fasilitetene. Holdninger er noe som vil komme til uttrykk i en persons tanker, følelser og handlinger overfor et fenomen (Svartdal, 2020). I den ene settingen vurderer informantene digitale verktøy negativt, og uttrykker negative holdninger. Dette kan tenkes å komme av at informantene tenker at digitale verktøy er for tidkrevende å sette seg inn i, samt at det kan ha negative effekter på barns utvikling. Det er mulig at de føler på en bekymring og frykt eller ser på digitale verktøy som noe skummelt eller fremmed. De kan også føle seg frustrert eller oppgitt for at digitale verktøy tar så mye tid. Dette kommer til uttrykk i deres atferd, hvor bruken av digitale verktøy begrenses. I den andre settingen vurderes digitale verktøy som positivt, og informantene uttrykker positive holdninger. Dette kan komme av at informantene i andre settinger tenker at digitale verktøy er en fin plattform for felles opplevelser og lek. De forteller at de kjenner på en fellesskapsfølelse, som videre kan tenkes å gi dem følelser av glede, interesse, motivasjon og omsorg. Dette vil komme til uttrykk i deres atferd ved at de velger å benytte seg av digitale verktøy. Tanker, følelser og atferd gjør at digitale verktøy vurderes negativt i den ene settingen og positivt i den andre. Dette kan tenkes å skape en ambivalens hos informantene. Ambivalens er et begrep som brukes dersom en person har flere og motstridende holdninger til et fenomen (Malt, 2018) noe

som virker å være tilfelle for informantene. De ser både positive og negative sider ved å benytte seg av digitale verktøy.

På den ene siden syntes informantene det er utfordrende å henge med på den digitale utviklingen. Informantenes holdninger, knyttet til at digitale verktøy er for tidkrevende å lære seg, kan derfor påvirke hyppigheten til bruken av disse sammen med barna. Dette spesielt dersom de skal lære det godt nok til å kunne lære videre til barna. Videre kan det at informantene har en holdning om at digitale verktøy kan virke negativt inn på barns utvikling også tenkes å påvirke hyppigheten til bruken. Informantene beskriver begge to at de føler et behov for mer kompetanse rundt digitale verktøy for å kunne benytte dem oftere og på en bedre måte enn de gjør i dag. Likevel kan informantenes holdninger til at digitale verktøy er for tidkrevende bremse utviklingen av ny kompetanse. Det kan også fremstå som at informantenes holdninger og bekymring knyttet til at digitale verktøy kan virke negativt inn på barna også er noe som kan begrense utviklingen av kompetanse.

På den andre siden uttrykker begge informanter at digitale verktøy i barnehagen kan bidra til å styrke fellesskapet inne på avdelingen. De legger vekt på at det kan være en arena hvor barna uansett alder og motorisk utvikling kan møtes på lik linje og være sammen om aktivitetene. Informantenes holdninger om at digitale verktøy skaper fellesskap kan derfor bidra til at de velger å benytte seg av digitale verktøy til tross for at holdninger knyttet til tidsbruk og bekymringer virker å tale imot å benytte seg av dem. Samlet sett kan det gi en forståelse for hvorfor informantene kun benytter digitale verktøy ukentlig sammen med barna. De vil på bakgrunn sin ambivalens muligens forsøke å finne en balanse og virker totalt sett å oppnå rammeplanens føringer om at digitale verktøyene skal brukes med omhu og ikke være en dominerende arbeidsmåte (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.44-45).

Bølgan (2018, s.65-66) skriver at personalets innstilling og interesse for digitale verktøy er varierende, resultatene i denne oppgaven tyder også på at dette er et tema som hver enkelt ansatt kan ha ambivalens knyttet til. For å oppnå et bevisstgjort pedagogisk grunnsyn er det ifølge Gunnestad (2014, s.86) viktig at de ansatte har et felles ståsted. Et bevisstgjort pedagogisk grunnsyn er for Gunnestad (2014, s.86) viktig for god didaktisk planlegging i personalet. Ansatte med ulike innstillinger og holdninger, som i tillegg har en indre ambivalens knyttet til digitale verktøy vil ikke ha et felles ståsted, noe som vil gjøre det utfordrende å oppnå et bevisstgjort pedagogisk grunnsyn. Videre kan dette gjøre det krevende å få til god didaktisk planlegging, som til slutt kan gjøre det utfordrende å implementere digitale verktøy på en god måte inn i det pedagogiske arbeidet.

Avslutning

Norge er ett av de landene i verden som er mest digitalisert, og store andeler av Norges befolkning bruker internett (Bølgan, 2018, s.20-21). Teknologien spiller i dag en stor rolle i mange virksomheter og har endret på måten vi arbeider, studerer, kommuniserer, innhenter informasjon og hvordan vi bruker fritiden vår. I barnehagen foregår en pågående digitaliseringsprosess, og man tar i bruk nye digitale løsninger for å gjennomføre både administrative og pedagogiske oppgaver (Bølgan, 2018, s.20). Bruken av digitale verktøy i barnehagen er nå også forankret i rammeplanen, noe som legger føringer om at dette er noe barnehagene skal benytte seg av. Likevel viser studier at disse verktøyene blir brukt for lite i det pedagogiske arbeidet med barna og for barna (Jacobsen, Kofoed & Loi, 2016; Nyberg, 2016, referert i Bølgan, 2018, s.25). Forskningen som finnes på området er sprikende og det finnes mange synspunkter rundt det å bringe digitale verktøy inn i barnehagen. Dette kan påvirkes av hvilket perspektiv en innehar, kompetanse på området, kjønn, alder eller personalets holdninger. Dette har ført frem til problemstillingen «*På hvilken måte har personalets holdninger betydning for bruk av digitale verktøy i barnehagen?*», som er forsøkt besvart i denne oppgaven.

Resultatene tyder på at informantenes negative holdninger knyttet til at digitale verktøy er en tidstyv, samt at det kan ha en negativ påvirkning på barna kan begrense deres bruk av digitale verktøy. Samtidig kan positive holdninger knyttet til fellesskap og inkludering være årsaker til å benytte seg av dem. Det kommer altså frem noen holdninger som kan være med på å avgrense bruken, mens andre holdninger kan fasilitere mer bruk, noe som kan tenkes å skape en ambivalens hos informantene, ettersom de ser både positive og negative sider ved å benytte seg av digitale verktøy. Konklusjonen blir derfor at personalets holdninger kan ha betydning for bruken av digitale verktøy i barnehagen. På bakgrunn av resultatene fra denne oppgaven kan tenkes at positive holdninger kan gi økt bruk og negative holdninger bidra til å begrense bruken. Det er likevel viktig å understreke at det er behov for ytterligere studier på dette området for å undersøke om funnene fra denne oppgaven kan generaliseres til en større populasjon.

Referanser

- Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101. DOI: 10.1191/1478088706qp063oa
- Bølgan, N. B. (2018). Digital praksis i barnehagen. Nysgjerrig, eksperimentell og skapende. Bergen: Fagbokforlaget
- Forsbakk, B. (2020). En studie av temavalg i barnehagelærerstudentenes bacheloroppgave lys av barnehagens samfunnsmandat. *Nordisk tidsskrift for pedagogikk & kritikk*, 6, 17–31. <https://doi.org/10.23865/ntpk.v6.1863>
- Grenness, T. (1997). *Innføring i vitenskapsteori og metode*. Oslo: Tano Aschehoug.
- Gunnestad, A. (2014). *Didaktikk for barnehagelærere. En innføring*. Oslo: Universitetsforlaget
- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi. (2019). I Store Norske Leksikon. Hentet fra https://snl.no/informasjons-_og_kommunikasjonsteknologi
- Jacobsen, H., Kofoed, T & Loi, M. (2016). *Barnehagemonitor 2015 - Den digitale tilstanden i barnehagen*. Senter for IKT i utdanningen. Hentet fra <https://www.udir.no/globalassets/filer/tall-og-forskning/rapporter/2016/barnehagemonitor-2015.pdf>
- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver*. Hentet Fra: <https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-bokmal2017.pdf>
- Malt, U. (2018). Ambivalens. I Store Medisinske Leksikon. Hentet 11. april 2021 fra <https://sml.snl.no/ambivalens>
- Nyberg, A. (2016, 01. desember). Tanker rundt bruk av IKT i barnehagen. Hentet 18. november fra: <https://www.barnehage.no/digitale-verktoy-ikt-kronikk/tanker-rundt-bruk-av-ikt-i-barnehagen/117694>
- Svartdal, F. (2020). Holdning. I Store Norske Leksikon. Hentet 16 Februar 2021 fra <https://snl.no/holdning>
- World Health Organization. (2019). Guidelines on physical activity, sedentary behaviour and sleep for children under 5 years of age. World Health Organization. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/311664>.
- Yeo, A., Legard R., Keegan, J., Ward, K., Nicholls, C. M. & Lewis, J. (2014). In-depth interviews. I J. Ritchie, J. Lewis, C. M. Nicholls & R. Ormston (Red.), *Qualitative*

Research Practice: A guide for social science students and researchers (2. utg.) (s. 176-210). London: SAGE

Vedlegg

Vedlegg 1 – Samtykkeerklæring

Vil du delta i bachelorprosjektet «Holdninger rundt bruken av digitale verktøy i barnehagen»?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et bachelorprosjekt hvor formålet er å se om personalets holdninger har noen betydning for bruken av digitale verktøy i barnehagen. I dette skrivet gir jeg deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med min bacheloroppgave er å undersøke om personalets holdninger til digitale verktøy har betydning for bruken av disse verktøyene i barnehagen. Digitale verktøy har fått større plass i styringsdokumentene til barnehagen de siste årene noe som gjør dette til et aktuelt tema. Min problemstilling er «På hvilken måte har personalets holdninger betydning for bruk av digitale verktøy i barnehagen?».

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta på dette prosjektet vil du på forhånd få tilsendt en intervjuguide. Jeg vil intervju deg rundt disse spørsmålene etter du har hatt tid til å se på dem noen dager i forveien. Jeg vil skrive ned dine svar for hånd. Intervjuet er estimert til å vare omlag 45 minutter.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke uten å oppgi noen grunn. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg har omtalt i dette skrivet. Jeg behandler opplysningene konfidensielt og alle navn anonymiseres.

Veilederens kontaktinformasjon:

Gro Anita Kamsvåg, Mail: gak@dmmh.no

Atle Krogstad, Mail: akr@dmmh.no

Studentens kontaktinformasjon:

Martin Lia Løberg, Mail: Martinloeberg@gmail.com, tlf: 47386510

Prosjektet skal avsluttes 30.04.2021

Med vennlig hilsen: Martin Lia Løberg

Prosjektansvarlig

Gro Anita Kamsvåg og Atle Krogstad

Student

Martin Lia Løberg

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet (tittel)

Jeg samtykker til:

å delta i intervju

Dato: _____

Siden prosjektet ikke er behandlet av NSD, kan jeg ikke innhente din underskrift. Samtykket blir derfor gitt ved at du krysser av i boksen ovenfor.

Vedlegg 2 – Intervjuguide**Intervjuguide***Bakgrunnsinformasjon*

Kan du fortelle litt om deg selv, din utdanning og arbeidsplassen din? (*Husk alder*)

Hvordan vil du selv vurdere din kompetanse på bruk av digital teknologi?

Kan du fortelle om dine holdninger til bruk av digitale verktøy i ditt hverdagsliv?

- Hvilke type digitale verktøy bruker du til daglig og i ditt hverdagsliv?
- Hva betyr bruken av digitale verktøy for deg i hverdagen?

Informasjon om bruk

Hvilke typer digitale verktøy bruker du i barnehagehverdagen? Og i hvilken setting bruker dere disse?

Hvor ofte bruker du disse digitale verktøyene?

Kan du fortelle om en gang du brukte digitale verktøy med barna? *Utdype hvordan det ble brukt og hvorfor det ble tatt i bruk.*

Hvorfor bruker du digitale verktøy i ditt arbeid?

Kan du gi meg noen eksempler på noen aktiviteter du syntes fungerte godt med bruk av digitale verktøy?

Holdninger til bruk av digitale verktøy

Hva tenker du generelt om den teknologiske utviklingen i samfunnet vi lever i?

Hvordan tror du denne utviklingen påvirker dagens barn?

Når og i hvor stor grad skal barn etter din mening eksponeres for teknologi?

Hva tenker du om måten digitale verktøy blir brukt på din arbeidsplass?

Hva tenker du om at digitale verktøy i større grad har blitt implementert i styringsdokumentene til barnehagen de siste årene?

Har du noen eksempler på positive erfaringer med digitale verktøy i barnehagen?

Har du noen eksempler på negative erfaringer rundt digitale verktøy i barnehagen?